

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VII. Quòd omnino de temerariis judiciis abstinendum sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Quod malum avaritia & cupiditatis maxime detestandum sit.

CAPUT V.

QUOD autem abominabilis sit coram Deo qui per avaritiam & cupiditatem terrenarum rerum jus propinquitatis negligit, ostendit Habacuc Propheta, dicens: *Vae qui potum dat amico suo mittens fel suum, & inebrians ut aspiciat nuditatem ejus. Repletus est ignominia pro gloria. Et item: Vae, inquit, qui congregat avaritiam in malum domui suae, ut sit in excelsu nidus ejus, & liberari se putat de manu mali. Cogitasti domui tuae confusionem, concidisti populos multos, & peccavit anima tua. Et iterum: Vae, ait, qui edificat civitatem in sanguinibus, & preparat urbem in iniquitate. Hinc & per Salomonem dicitur: Vir qui festinat ditari, & aliis invidet, ignorat quod egestas superveniet ei. Nam & in Ecclesiaste scriptum est: Avaro nihil est scelestius, & nihil est iniquius quam amare pecuniam. Hic enim & animam suam venalem habet, quoniam in vita sua projecit intima sua.*

De justis judiciis in omnibus rebus & personis observandis.

CAPUT VI.

QUOD autem judicia justa in omnibus servanda sint ostendit Dominus in Deuteronomio, ita dicens: *Judices & magistros constitues in omnibus portis tuis quas Dominus Deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas, ut judicent justo judicio, nec in alteram partem declinent. Non accipies personam nec munera, quia munera excaveant oculos sapientium, & mutant verba justorum. Juste quod justum est persequaris, ut vivas & possideas terram quam Dominus Deus tuus daturus est tibi. Hinc & per Zachariam Prophetam dicitur: Nolite timere. Haec sunt ergo verba quae faciatis. Loquimini veritatem unusquisque cum proximo suo, veritatem & judicium pacis judicate in portis vestris, & unusquisque malum contra amicum suum ne cogitetis in cordibus vestris, & juramentum mendax ne diligatis. Omnia enim haec sunt quae odium dicit Dominus. Et item: Iudicate, inquit, judicium verum, & misericordiam & miserationes facite unusquisque cum fratre suo, & vir fratri suo non cogitet malum in corde suo. Hinc & per Hieremiam dicitur: Iudicate, inquit, manum judicium, & eruite vi oppressum de manu calumniantis, ne forte egrediat ut ignis indignatio mea, & succendat, & non sit qui extinguat propter malitiam studiorum vestrorum. E contrario autem quam sibi detestabilis sit fraus in judicando ostendit Dominus per Esaiam,*

dicens: Vae qui condunt leges iniquas, & scribentes injusta scripserunt ut opprimerent in judicio pauperes, & vim facerent cause humilium populi mei. Et item: Vae qui dicitis malum bonum & bonum malum, ponentes tenebras lucem & lucem tenebras, ponentes amarum in dulce & dulce in amarum. Vae qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. Et alibi: Vae, inquit, qui profundi estis corde, ut a Domino abscondatis consilium, quorum sunt in tenebris opera, & dicunt: Quis videt nos, & quis novit nos? Perversa est enim vestra cogitatio. Et ut ostenderet sperantibus in Deum cito ab ipso provenire solatium, subjungit dicens: Addent mites in Domino letitiam, & pauperes homines in sancto Israel exultabunt, quoniam defecit qui prevalebat, consummatus est inluser, & succensi sunt omnes qui vigilabant super iniquitatem, qui peccare faciebant homines in verbo, & arguentem in porta supplantabant, & declinaverunt frustra a justo. Item de iniquitate judicij ac falsis judicibus Dominus loquitur per Ezechiel, dicens: Vae qui consuunt pulvillus sub omni cubito manus, & faciunt cervicalia sub capite univere etatis ad capiendas animas. Cum caperent animas populi mei, vivificabant animas eorum. Et violabant me ad populum meum propter pugillum hordei & fragmen panis, ut interficerent animas quae non moriuntur, & vivificarent animas quae non vivunt, mentientes populo meo credenti mendaciis. Et iterum: Pro eo quod movere fecistis cor justum mendaciter, quem ego non contristavi, & confortastis manus impij, ut non reverteretur a via sua mala & viveret, propterea vana non videbitis, & divinationes non divinabitis amplius, & eruam populum meum de manu vestra, & scietis quoniam ego Dominus. Hinc & in Proverbiis scriptum est: Qui justificat impium, & qui condemnat justum, abominabilis uterque est apud Deum.

Quod omnino de temerariis judiciis abstinendum sit.

CAPUT VII.

QUOD autem temerarium judicium vitandum sit ostendit ipsa Veritas in evangelio dicens: *Nolite condemnare, & non condemnabimini. Nolite judicare, & non judicabimini. In quo enim judicio judicaveritis judicabitur de vobis. Hinc & Paulus ait: Nolite ante tempus judicare quoadusque veniat Dominus, qui & inluminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium. Et tunc laus erit unicuique a Deo. Et item: Tu autem, inquit, quid judicas fratrem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal Dei. Scriptum est enim: Vivo ego, dicit Dominus Deus; quoniam mihi flectetur*

omne genu, & omnis lingua confitebitur Domino. Itaque unusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo. Non ergo amplius invicem judicemus. Sed hoc judicare magis, ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum. Unde & Dominus ipse in evangelio, cum adduxissent ante eum Scribæ & Pharisei mulierem in adulterio deprehensam, non citò sententiam in eam protulit; sed se prius inclinans, digito scribebat in terra, ut nos doceret discretionis normam in omnibus servare, & non temerè aliquid agere. Ergo cum aliquid in judicio agendum est, debet primùm judex pensare causam ac factum, & sic recurrere ad præcepta divinorum librorum, quia non convenit ei aliquid gerere sine documento divinorum testimoniorum, & sine exemplo sanctorum patrum, qui spiritu Dei edocti faciebant quæ Deo placita esse noverant. Qui autem aliter fecerit, damnationem sibi acquirit, cum manifestè Apostolus dicat: *In quo enim alterum iudicas, te ipsum condemnas.*

De administratoribus secularium iudiciorum quid sentiendum sit.

CAPUT VIII.

DENIQUE hinc quidam querendum putant de iudicibus secularibus, cum reos secundum legem puniunt, aut mortis sententia damnant, utrum homicidij crimine obnoxij sint an non. De quo quid sancti patres senserint, palam inveniri potest. Nam in Decretis Innocentij Papæ ita scriptum est: *Quæsitum est etiam super his qui post baptismum administraverunt, & aut tormenta sola exercuerunt, aut etiam capitalem protulere sententiam. De his nihil legitur à majoribus diffinitum. Meminerant enim à Deo potestates has fuisse concessas, & propter vindictam noxiorum gladium fuisse permissum, & Dei ministerium esse datum in huiusmodi vindicem. Quomodo igitur reprehenderent factum quod auctore Domino viderent esse concessum? De his ergo ita ut hætenus servatum est, sic habeamus, ne aut disciplinam evertere aut contra auctoritatem Domini venire videamur. Ipsi autem in ratione reddenda gesta sua omnia servabuntur. Hinc & sanctus Augustinus: Non autem ipse occidit qui ministerium debet jubenti, sicut adminiculum gladii utenti. Et ideo nequaquam contra hoc præceptum fecerunt quo dictum est, Non occides, qui Deo auctore bella gesserunt, aut personam gerentes publice potestatis secundum ejus leges, hoc est, iustissime rationis imperium, sceleratos morte punierunt. Et Abraham non solum non est culpatus crudelitatis crimine, verum etiam laudatus est nomine pietatis, quod voluit filium nequaquam sceleratè sed obedienter occidere. Et merito queritur utrum pro jussu Dei*

*sit habendum quòd Iephte filiam, quæ patri occurrit, occidit, cum id se vorisset immolaturum Deo quod ei redeunti de prælio victori primitus occurrisset. Nec Samson aliter excusatur quòd se ipsum cum hostibus ruina domus oppressit, nisi quia hoc Spiritus latenter juserat, qui per illum miracula faciebat. His igitur exceptis quos vel lex iusta generaliter vel ipse fons iustitiæ Deus specialiter occidi jubet, quisquis hominem vel se ipsum vel quemlibet occiderit, homicidij crimine innectitur. Beatus quoque Ambrosius exponens sententiam Pauli Apostoli ad Romanos, ubi præcipit potestatibus universis subditos esse, ita dicit: *Hic ergo subjectus est potestati qui se terrore Dei ab his abstinet quæ prohibent. Itaque qui resistit potestati, ordinationi Dei resistit. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem adquirunt. Manifestum est quòd unusquisque operibus suis aut iustificabitur aut condemnabitur. Qui enim audientes legem peccant, inexcusabiles sunt. Nam qui principantur, non sunt timori bonis operibus, sed malis. Principes hos Reges dicit qui propter regendam vitam & prohibenda adversa creantur, Dei habentes imaginem, ut sub uno sint ceteri. Vis autem non timere potestatem? Bonum facito, & habebis laudem ex illa. Laus ex potestate tunc surgit, cum quis innocens invenitur. Dei enim minister est tibi in bono. Manifestum est ideo rectores datos ne malum fiat. Si enim malè feceris, time. Non enim sine causa gladium portat. Hoc est. Ideo comminatur, ut si fuerit contemp-tus, vindicet. Dei minister vindex est in ira in cum qui malè agit. Quoniam futurum iudicium Deus statuit, & nullum perire vult, hoc in seculo rectores ordinavit, ut terrore interposito hominibus velus pedagogi sint, ne in penam incidant futuri iudicij. Ideoque subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. Rectè dicit subiectos esse debere, non solum propter iram, id est, ultionem presentem, (Parit enim ira vindictam) sed & propter futurum iudicium; quia si hic evaserint, illic eos pena expectat ubi accusante ipsa conscientia punientur. Nam idcirco tributa penditis. Ministerium Dei sunt, in hoc ipso servientes. Ideo dicit tributa prestari, vel que dicuntur fiscalia, ut subiectionem præstent, per quam sciant non se esse liberos, sed sub potestate agere que ex Deo est, Principe enim suo, qui vicem Dei agit, sicut dicit Daniel Propheta. Dei est enim, inquit, regnum, & cui vult dabit illud. Unde & Dominus, Reddite, ait, que sunt Cæsaris Cæsari. Huic ergo subiciendi sunt sicut Deo. Cujus subiectionis probatio hæc est, cum illi pendunt tributa. Propterea quoque sanctos patres non invenimus Imperatores, Reges, atque iudices huius seculi, nec in temporibus legis, nec etiam sub gratia novi testamenti, pro huiusmodi negotiis, cum federosos armis deprimebant, vel fontes capitali sententia**

Joa. 8.

Rom. 14

Decreta Innoc. I. cap. 21.

Augustin. lib. 1. de civit. Dei c. 21.